

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposilana se prima tiskaju po 6 sv. svaki redak. Oglas od 8 redaka stoji 60 nč., sa svaki redak više 5 nč., ili u slučaju opatovanja za pogodbu sa upravom. Novci se silu poštarakom naputnom (asogno postale) na administraciju „Naša Sloga“ lmo, prošimo i najbitiju poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravilniku u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rasta male otviri, a našoga sve pokrvari“. Nar. Pos.

Izslat svakog četvrtka
Dopisi se svredaju
Nobiljgovani listovi se neprimaju.
Prodajna s politarom stoji 6 for., sa seljake 3 for. za godinu Razmjerno fot. 2 1/2 i 2 sa polgodine. Izvan carevine više poštarina.
Na malo jedan broj 5 novč.
Uredništvo i administracija našas se u Via Farnese br. 14.

Vitez Elushegg.

Držeći se kršćanskog načela, da se imade nrtve pušćati u miru, htjeli smo i mi baciti koprenu zaboravnosti na sva djela i nedjela bivšeg kotarskog kapetana i zastupnika cesarske vlade na zemaljskom saboru u Poreču, namjestničkog savjetnika gosp. Aleksandra viteza Elushegga, koji je ovih dana stupio u davno zasluženost stanje mira. Za dokaz tomu navadjna no činjenicu, da smo probili njegovo umirovljenje već dne 16. augusta i da su napotie izašla dva broja našeg lista, te da smo od tada sve do danas ostali kod one prve suhoparne viesti.

Što se pako danas svojoj nakani iznevjerujemo, opravdat nam je time, da bijasmo od protivničkih listova na taj korak prisiljeni. Izazvani bijasmo naime od talijanskih službenih i polu-službenih listova, da stupimo iz nametnute sobi riserve. Navesti ćemo samo dva.

Službeno glasilo zemaljskog odbora u Poreču i većine u istarskom saboru, porečka „L' Istria“, piše o tom umirovljenju u zadnjem broju koliko sliedi:

„Današnjim danom prestaje poštovani savjetnik vitez A. Elushegg upravljati kotarskim poglavarstvom u Poreču, te se dakle povlači u privatni život.“

„Premda je štovani javni činovnik svršio svoje službene godine, ipak je njegovo neočekivano umirovljenje izazvalo u naših krugovih i u čitavom političkom kotaru, dapače u cijeloj pokrajini najboljnji utisak, pošto se spaja sa tim događajem važnost Slavenom pružene koncesije. Tomu valja jošte dodati, da su uvijek postojali između obćinaš ovoga kotara i između dotične političke oblasti tečajem uprave

savjetnika Elushegga najbolji odnošaji tako, da svi žale njegovo umirovljenje, što su nekoi izjavili svoju bol i tim, što su mu poslali dupatacije, da se s njim oprosta.

„I doista g. savjetnik Elushegg, koji bijaše vazda cijenjen radi njegovog dubokog upravnog znanja, zbog njegove prostrane naobrazbe i radi njegovog dara govorničtva, kojim se je izkazao ne samo vršec službu vladinog komesara, već takodjer i kao zastupnik u saboru — ostavlja među nami najugodnija uspomena, kao što ih je znao ostaviti u svih kotarih, u kojih je upravljao političkom stranom. I to neka mu bude utjehom, ako bi mu ikada uspomena na nekoje npravitelstvi — što je plod nepomirljivo mržnje političkih neprijatelja — pomutila dobro zasluženi mir, što no mu ga mi sretna od srca želimo za mnoge godine.“

Poluslužbeni tršćanski „Il Mattino“ od dne 4. t. mj. piše istom prigodom sliedeće:

„Poštovani g. A. Elushegg, c. k. savjetnik namjestništva i upravitelj kotarskoga poglavarstva u Poreču pošao je u stanje mira.“

„Poznavajuć visoke zasluge i sjajnu nepristranost ovoga odličnoga činovnika, živo i obćenito se žali njegovu umirovljenje.“

Tako službeni list talijanske stranke u Istri i poluslužbeno glasilo naše vlade o osobi, koja se je morala ovih dana povući u privatni život, ostaviv u našem puku u obće, a napose u trih političkih kotarih Istre najžalostnije uspomene.

Jesmo li mi mogli kod tih nezasluzenih, da, pače po naš narod uvredljivih hvatospjeva i nadalje šuti? Nipošto! Ako je našim protivnikom dopušćeno dignuti muža u nebeske visine jedino radi toga, jer je

sliepo promicao il izvajdao njihove tajne i javne osnove, koje su išle za tim, da se izbrise sa lica naše zemlje i zadnji trag našemu mukotrpnomu narodu u Istri, tada mora biti i nam dozvoljeno, da hladnokrvno al pravedno pretresamo njegovo javno djelovanje u našoj pokrajini, te da isto po zaslugi ocienimo.

Poznato je našim čitateljem iz govorah i interpelacijah u carevinskom vieću i u zemaljskom saboru u Poreču izrečenih il podnesenih, kako je kotarski kapetan Elushegg morao zapustiti svoj politički kotar u Sinju, a zatim i Dalmaciju, jer je došlo pod njegovom upravom prigodom političkih izbora do krvavih izgređa, i tada je postao nemoguć za dalnje službovanje u Dalmaciji.

Iz Dalmacije premjestio ga u Istru i to u Malo Selo kao političkog poglavara za kvarnersko otoka.

Tuj je došao prvi put na javnost svojom glasovitom „Notom“ od dne 6. julija 1882. br. 2725, kojom se je zabranilo svećenstvu onog kotara pisati imena u maticah ili u izvadih današnjim hrvatskim pravopisom. — Okružnica ta prva te vrsti u Istri pobunila je silno pučaustvo kvarnerskih otoka, napose tamošnje naše rodoljubno svećenstvo. A tko da se je i neuznemiri? Onom okružnicom htjelo se je i nadalje zadržati zastarjeli načini pisanja hrvatskih imena, koje uvedoše otudjeni svećenici u pojedinih župah, zabaciv staro hrvatsko pismo — glagoliceu.

Proti okružnici ustadoše složno župnici i upravitelji župa čitavog političkog kotara, uloživ na c. kr. namjestništvo u Trstu proti istoj temeljit i žestok utok.

Narodni naš prvak i tada zastupnik na carevinskom vieću g. dr. D. Vitezić upravio je iste godine

na ministra unutarnjih posala u tom poslu oštru interpelaciju, zahtijevajuć odlučno, da se zlu doskoči. Tadajni ministar predjednik i npravitelj ministarstva unutarnjih posala graf Taaffe, odgovarajuć na spomenutu interpelaciju, obećao je žalac okružnici odbiti, ili ju po mogućnosti ublažiti, što se je kasnije i dogodilo.

Mimogred spominjemo, da se je za lošinjskim poglavarom prvi poveo kotarski poglavar u Poreču, a za ovim onaj u Voloskom. Prvenstvo ide ipak g. Elushegg, koji je tim činom bacio prvo sjeme strasti i nepovjerenja među narod onoga kotara. Nu što je još imalo sliediti!

Ustoličenje krčkoga biskupa presvj. g. Andrije Sterka.

(Nastavak i konac.)

Sav puk voloski bijaše na nogama; svi poručani ili ulicami ili uz more, pa na samom mulu žele koliko sblizega vidjeti blago lice novoga biskupa i kliknuti mu srdačni s Bogom, pošao sretno! U ime carske oblasti pričeka ga i popratio do parobroda kotarski kapetan u svećanjski odori, a u ime obćine našao se tu obćinski načelnik sa jednim savjetnikom. Dok je presvjeti išao na parobrod, sunjestilo se na drugom parobrodu poslanstvo krčkog otoka. U čas odlaska zaori gromoviti: živio presvjeti biskup Andrija Sterk! — što se ponovilo još nekoliko puta sve to jače i jače, dok se nije parobrod dobro odmaknuo. Pošao sretno dični sine voloski; čuvao te dobri bog zdrava na mnogo godina i blagoslovio obilno svaku namisao tvoje plemenite duše na slavu božju i njegove svete crkve i na korist vjekovitu i vremenitu tvoga vjernoga stada — tako te pozdravlja ne samo sav voloski puk, nego s njim sva ova strana, osobito stari Kastavgrad, u kojem si imao najveće svoje prijatelje i štovatelje.

Vožnja parobrodom bijaše vele ugodna. More kao zrcalo gladko, a na drugom parobrodu sabralo se nekoliko slavuljskih glasova, koji su liepom pjesmom sve sladko

PODLISTAK.

Na uzburkanom moru.

Istiniti događaji. (Pisak Emin).

(Nastavak.)

I zbilja, u večer oko osam sati more se bilo uzkomesalo jače, a tim se i deriva podvostručila. Mi se ozjetljivom brzinom bližasmo Kandiji, — očevidnoj propasti... Valjalo je dakle pojačati jedrila... Sijlohu u komoru, gdje nadjoh druga si kapetana.

— Nema druge, socio, rukoh, valja da se odlučimo, svako dalnje otezanje moglo bi imati kobnih posljedica.

Ne čudite se ovom našem dogovaranju. Ako i imade kapetan na brodu vlohovnu vlast nad svima, u našem slučaju bijaše to malko drugčije. Mi kao vlastnici broda ako i smo prividno dielili nad njim zapovjedništvo izmjenice, to ne bismo nikada ništa uradili, da se prije nobi među sobom dogovorili i posavjetovali, te sporazumno dielili zapoviedli, osobito u časovih pogibeljli. Vojska je zato znala i prema tomu se i ravnala.

Moj drug je upravo napanjivao lulu i tražio žigicu da ju zapali.

— Što mislite, socio, da bi se moralo učiniti, upita, upriev u mene svoje oči.

— Latit nam se skrajnoga sredstva, odvratili.

— Pojačati jedra?
— Jest.
— Izadljivo na palubu, reče uzdahnuv duboko. Izadjosmo. Mi na palubu, a božman k nama.

Sila mora je velika, šior, reče pristupiv k meni. Kraj nam nije daleko... Bojat nam se nesreće.

— Zar je toll jaka ta nesretna deriva? uzklikna moj drug, i baci pogled na more, na čijem se površju u onoj tmini svjetluca pjena užasnih talasa.

Uzdahnue i izusti:
— Vidim... nužno jel... Bog nek bđije nad nesretnom „Zajednicom“... Tada naredismo „znanu, koja jedra valja da se razapnu. Božman se primakne tamburu od pravci i zavikne:

— *Suao da basso!*

A kad se čitava vojska skupila na palubi:

— *Tarcarol na trinet, zaori u onoj groznoj noći jaki njegov glas.*

— *Tarcarol na trinet, jat šior, odazva se vojska.*

— *Kaca trinet! Kaca skovakasar!*

— *Kaca! fate šior!*

Nu odmah uvidjesmo, da toliko jedara jošte ne dostuje, da se deriva nadvlada. Razapesimo jošte i maistru.
Kad bijasmo tom manovrom gotovi, more, koje se do sada s nama po volji razbacivalo, ne nalazec na ikaki odpor, grunu sada svom silom na bokove „Za-

jednice“. Činilo se, ko da su neizmjerni ponori pakla uzavrieli svimi biesovi, pa da se kipeći i pjeneći sada na nas svuljuju; činilo se, ko da je razujareno božanstvo podiglo silenjju smrtonosnih srda, grdnih, rićućih nemani, da nas aduše, da nas stras...
Talas za talasom, udar za udarom nasrtao na brod, o njeg se lomio, prelievao se palubom. Hućeci vjhor nadimlje jedra, sagibija jarbole, rek bi, popucati će; ko-nopi zviždaju, brod škripilje, propinje se, ronl, erpa mora, drhće. diže se, pada... Užasno!...

— *Gvarda la vita!* ovio se jak božmanov glas, kad bi se užasan talas širo-poštao s desna na brod.
— *Diž' se, mali, opominjao moj drug, svoga sinčića, što je nedaleko nas stajao.*
Užasnoj bucl navaljujućih talasa, šumu i huku vjetra, zviždanju konopa te škripanju broda pridružili se sada u jedarved nekakav mukli prasak, čudan prasak, kakvi zammljeva kadšto u širni, kadno žestoti vjhor krsi i obara suvo granje i drveće, prasak, koji mi je, kad bi u groznoj onoj bucl do mene dor-ró, kao nož kidao srea, raulo duša.

More, žumeče, navaljujuće more započelo svoje uništjenje, razorujuće djelo na *karobandi* „Zajednice“. Komad za komadom te ograde broda raznašali valovi, a s njome činilo mi se, da sobom nose i čest mene sama.

— Nesretna „Zajednice! uzklilknuh bolno, videći toll razasap, toliko razulso.

Medjutim brok juri i juri dalje na zapud; nad njim i oko njega noć pusta, crna, grozna noć, aprieda, atraga, s desna, s lijeva, sa svih strana razdraženo more; biesni vjhor nasrće, treso, luče, zviždu, napinje jedra, sagibija jarbole, raznaša slabije plućno, tjera ladju napried... napried, — pa ako joj silno more i nada, da se bokom primiče kraju, to ju ipak nepravekldno krsi i uništjuje... Kao da još sve to dostajalo nije, na iznemogao se brod surva svom silom golomi talas, koji poruživ uz grozan prasak sav prednji dio *karobande*, nasrna na čamac, što je pričvršćeno leživo na pramcu. Prem se je na nj strahotnom silom zaletio, ne uzmogne, da ga na prvi mali odnese, već izgrnuje mu poput nevidljene kakve ruke željezne kvake, za koje je bio pričvršćen za palubu, tresna s njime na protivnu stranu o lievi dio *karobande* — upravo na zub kotve. U to se bližao i drugi talas ne manje omašan od prvoga. Preljše li se na ladju, odnese nam čamac... Razabrav opasnost, doviknuh vojsci, da prisakova čamen, i da ga pričvrsta što bolje mogu. Oni do njega, da ga privežu i pričvrsta, kad al esto onog golmog talasa, koji se uz zaglušujuć šum i buku na nje surva.
Grozna jauk zaori u noći.

(Dalje sledi.)

zabavljali. Na Glavotoku nariesiše tamošnji franjevci svoj samostan, te sa zvonjenjem i pucanjem mužara pozdravljahu proležećeg nadpastira. Tako i još na nekoliko nještih otoka Cresca i Krka pozdravljahu svoga biskupa. Malo pred šestom urom parobrod je došao pred lepo narišeno grad, u kojem valjda nije nitko ostao kod kuće, jer je sve išlo u poklone dohodećem nadpastiru. Na mulu poredali se carski činovnici sa c. kr. kotarskim kapetanom iz Lošinja Zuteckom, na drugoj strani obćinski načelnik Krka i onaj iz Cresca, po sreći stoji sabrano svećenstvo sa kaptolskim proštom drom Bolmarčićem na čelu, koji prvi nagovori latinski dolazećega biskupa i ovaj mu latinski odgovori. Zatim pozdraviše ga kotarski glavari, obćinski načelnici, koji talijanski, koji hrvatski, a on je svima odgovorio u njihovih jezicima, komu hrvatski komu talijanski.

Ođ tada pošlo se gradom u biskupski stan, gdje je presvjeli primio opet na brzo nekoje deputacije. U večer bila je razsvjetla grada. U 9 sati došlo izaslanstvo po biskupa, koji je sa prečastnom gospodom kanonicima išao i obišao grad liepo i ukusno razsvjetljen. Putem kao i na izlazu iz kuće i na povratku bijaše živoga klicanja. Nedjelju u ranu uru svečano zvonje i glazba probudiše sve, navješćujući radostni događaj ustoličenja biskupova. Na 6 sati predje biskup sa dvimi kanonicima u krčevica sv. Kvirina, gdje prisustvovalu tiboj sv. misi i zatim u biskupskom ornatu podje sa dugom povorkom svećenika i redovnika u glavnu crkvu. Ulicami grada držalo se jedva toliko prostora, da se povorka napried micati mogla. Toliko bijaše naroda nadošlo iz bliza i daleka, kopnom i morom. Crkvena svečanost trajala je skoro do jedne ure, jer osim pontifikalne mise bijaše krasan nagovor stolnoga prošta i vrlo liep odgovor biskupa u latinskom jeziku. Zatim cilijanje ruke od strane svega svećenstva, pa čitanje pastirskoga lista biskupova. Pred svim tim pročitalo se visoki odpis carskoga imenovanja i istodobno papinski list prekonizacije.

Na 2 sata popodne sabralo se preko 80 osoba na gospodski sobet. Osim kaptola i svega svećenstva, bijahu zastupane sve carske oblasti sa kotarskim glavarom na čelu, zatim obćinski načelnici otoka Krka i mnogi osolni prijatelji biskupovi kao veleuč. dr. Vitezić, dr. Fabijanić te iz Voloskoga kotara župnici Zamčić, Laginja, Jelusić i mnogi drugi. Kod objekta zaredile su zdravice. Prvu izrekao novoustoličen biskup latinskim jezikom njeg. svetosti papi Leonu XIII. i Njeg. Vel. cesaru i kralju Franu Josipu. Zatim je zdravio u ime kaptola proštr dr. Bolmarčić tako jer latinski, na što je opet biskup latinski odvratio. Na napitnicu talijansku kotarskoga kapetana odgovorio je talijanski i popunio nekoje izrazve od veliko povladjanje prisutnih. Na pozdrav veleuč. g. župnika Voloskoga sav trunut odgovorio je biskup hrvatski. Kako ga ovaj pozdravio, zatim još na pozdrav Gržetićev odgovorio je obširnije, kako se on nada u Boga, u svoje svećenstvo i sav puk, da će svi složno raditi na sve to veću dobrobit duševnu i tjelesnu svega pućanstva.

Javno pitanje

na c. kr. kotarsko poglavarstvo na Voloskom, na c. kr. namjestništvo u Trstu i na zemaljski odbor u Poreču.

Odlukom c. kr. namjestništva u Trstu 19. julya t. g. br. 13854, priobćeno bivšem obćinskom načelniku Slavuju Jenku odpisom c. kr. kotarskoga poglavarstva na Voloskom 24. julya, dne 25. julya iste godine bilo je, na temelju § 96. obćinskoga reda, razpućeno obćinsko zastupstvo u Podgradu, i sporazumno sa zemaljskim odborom u Poreču imenovan upravni odbor. Proti toj odluci utiožio je g. Slavuj Jenko u ime obćine, služeć se pravom, koje mu daje isti § 96. obćinskoga reda, utok na državno ministarstvo, podpisano po 24 bivših obćinskih zastupnika.

Po jasnom slovu zakona od 6. marča 1802. čl. XVI., valjanoga za sve zemlje zastupane u carevinskom vjeću, i 10. julya 1863., § 96. valjanoga za pokrajnju Istru, ima se najdalje šest tjedana posle razpućta bud kojega zastupstva, narediti novi izbor.

U odluci, kojom se to obćinsko zastupstvo podgradsko razpućtlo, kaže se izričito, da se novi izbori imaju prezej razpisati, dakle precej, odmah.

Od onda od 25. julya t. g. je do danas prošlo već šest tjedana. Obzirom na jsmu ustanovu zakona, i onoga za cilju onu polovicu monarhije,

u koju spada i Istra (čl. XVI. drž. zakona 6. marča 1862.) i onoga za pokrajnju Istru napose (§ 96. pokr. zak. 10. julya 1863.); obzirom na riječi, sadržane u odluci c. kr. namjestništva, kojom se je razpućtlo obćinsko zastupstvo u Podgradu, da se između novi izbori odmah razpisati i obzirom na to, da je već prošlo ne samo 'odmah', nego i šest tjedana, pitamo c. kr. namjestništvo u Trstu i c. kr. kotarsko poglavarstvo na Voloskom, kao oblasti, koje između u ime cesara i kralja bitli nad čestnjom zakona, te zemaljski odbor u Poreču, kao oblast, koja bi imala u ime pućanstva štiliti samopravu obćina:

Jesu li novi izbori za podgradsku obćinu već razpisani?
U Trstu, 6. septembra 1894.

Uredništvo „Naše Slove“.

Pobratimu Rikardu Katalinju Jeretovu

prigodom
desetgodišnjice njegovog knjiženog rada.

I.
Kud se vlačiš kroz te noćne sjene,
Kroz čemprese, sveti mir gdje vlada?
Što li traže suzne Tvoje zene,
Tuj sred toga tihanoga hlada?

Grob je sladke, vajneh i uspomene,
Hladan grobak, s kojeg bol Te svlada,
Grob anđelka majčice živene,
S koje Tvoja mlada duša strada.

I dok vrsim drevnih čempresa
Noćni labor tihano potresa
K tome grobu duh Ti željan hrli,

Da nad njime gorke suze liješ,
Da nad njime krasne vience vijješ
Mrtvoj majci — moj Rikarde vrli . . .

II.

Kada nebom sjetni mjesec sjeva,
Medju lišće lahor kad se lijeva,
Kasno doba duhove kad roči
Na roćišće, gdje se sjena toči, —

I kad tužni noćni piev odmjeva
Što ga nujna Tvoja Vila pjeva,
Trudna noga lagano Ti kroći,
K tužnom groblju, gdje se humak kočii,

Pa dok vrsim drevnih čempresa,
Noćni lahor tihano potresa,
Blieđu sjena k Tebi sjetno stupa,

U vrelim Ti lice szam kupa,
Pa Te ljubi, pa Te zarko grli
Druga mati — moj Rikarde vrli.

III.

Druga mati — otaćbina mila,
Gledeći Te sjetna, raztužena,
Usried svoga Tebe grli krila,
Da Te grije zarka ljubav njena.

Al da Tebe kleta tudja sila
Sladkog liši majčinog imena,
I njožji je raku pripravila
Crna ota krvoločna ljena.

Nu ko gordi izranjeni lave
Što od smrtno je ne preda strave,
Deset ljeta gromki glas svoj diješ.

Svetim plamom srca nam užiež
Kletoj tudjoj da iztrgneš sili
Drugu majku — moj Rikarde mili.

Emin.

Franina i Jurina

Fr. Znaš Jure, „Liga“ će propast.
Jur. Tako božo danas!
Fr. Aj će, jer da se jo kanfanarski „skrotario“ odpovida.
Jur. Neka da, čo bon drugoga izabrat.
Fr. Su ga jar, znaš nekoga zaprašta, ki čo točko vas prah probrojiti u kasl.
Jur. Bašta, da i njega i kasu vitar nouzmo.
Fr. Slabo, Juro, za nas, kad non krupa simlo grozje.
Jur. Slabo, ziorno, slabo, al jo non Snjčanoo grozje sve ufanj.

Fr. A fala Bogu, vol dir da moritomo, nego naš Taljani krivu popa, da ni znol oduvat.
Jur. Neka ne krivu popa ne — ni pop kriv, nego njihove kativerije.
Fr. Justo i jo htijah reći: kako ćeš da non Bog da dobra, kad se s nin rugamo?
Jur. A ne rugamo se mi, nego oni, ki bižu e orikev od glagoleke mise, ki govore, da je pr. . . . on ki je štampol glagolski misol, ki se u crkvi rugaju ea svetosa misom, da ih more vas puk čut, ki savajuju popa va negovoj službi, kada karat, kada spovida itd. itd.
Fr. Pravo dis, neka oni parvo reku sebi: moj guh, moj prevoliki greh — pok neka drugoga krivu. Kad bi se oni Bogu obratili, biš vidil, da bi i non Bog bi milosardan.
Jur. Amen Bože!

Fr. Znaš da neki krivi apuštol, kega plaćaju pazineki krunjeli i šaronjaci, širi novu veru mej našim pukom?
Jur. Ter imaju nam fojbu.
Fr. Ma se dugo drž.
Jur. Kakova je pak ta njegova vera?
Fr. Prvi punat njegov je: prodat dušu i tolo za dobri beći; drugi, obesit avi popi, ki ne pušu va krunjelski rog.
Jur. Ter da voruje, da ima dušu?
Fr. Varamente govori, da jo zaklal svoi nad lipih koštruni, ma duše da ni nikada našal.
Jur. A la „bospa“ ga ne ubila, ako nima namu razuma, nego najnemiji koštrun!
Fr. Ja, ja, ma on mieli, da ga ni pametnjige od Pazina do Krbuu.
Jur. On ni slomah kriv, ako se jo e razumom posvadil.

Različite viesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Blegajnik družbe g. Niko Seršić primio je nadalje sliedeće iznose: Gosp. Mate Sorić, ravnujući učitelj u Kukuljanovom, sakupio u župnom dvoru u Cerniku na dan sv. Bartola, prigodom zdravice, izročene Istranom po župeupravitelju gosp. Karlu Turkoviću for. 8-50. — Čisti dohodak zabave, koju priredišće hrvatski i slovenski abiturijenti Istre u Kastvu dne 19. kolovoza for. 77. — Pravnik Ante Justić daruje kod „batka“ nadjenu krunu. — Gospodjice Lina Jenko i Milka Jurković razpredaše vina na parobrodu prigodom izleta oko Krka za for. 22-54. — Gosp. Fran Fligo u Buzetu sakupio kod objeda u društvu novoimenovanog načelnika, savjetnika, zastupnika i narodnjaka 96 for. — Pop Josip Mrakovčić dostavlja, prigodom mlade mise Trd. Agutina Jurčića, po gospodjici Anki Redo kod stola dne 26. i 27. kolovoza sakupljen svotu od 32 for. — R. Katalinjo Jeretov u Zadru sakupio for. 68-65. (Mnoga darovatelja oglašio je „Narodni List“).

Našom uredništvu pripisao je volešč. g. P. Filipčić, župeupravitelj iz Grdošela for. 1-50, što je sakupio g. Fr. Magorović u veselom društvu. — Gosp. Franjo Peršić, bogoslovac iz Moščonih poslao nam je for. 2-65, što ih darovao: gimnazijalac N. N. i krunu, Peršić bogoslov 1 krunu, jedan činovnik 1 krunu, drugi činovnik 2 kruno i Ivana Craččić 16 nvd. — Gosp. Fran Dorčić, pravnik u Baški (Krk) šalje for. 28-10, koje sakupio prigodom vjenčanja učitelja Nika Pajalića sa gđicom Mihajlicom Mihajlovićom gđice Ljubica Jelusićova i Valba Seršićeva, a to na predlog volešč. g. dokana Petra Volarića. — Gđica Popina Šverljuga iz Sušaka šalje 41 for., od kojih darovao: gđja Matejica Langhino Šverljuga 2 for., Katina Šverljuga Polić 2 for., Marija Polić-Ružić 2 for. 60 nvd., Pepica Mihajldžić Šverljuga 1 for. 50 nvd., Banica Mihajlović Šverljuga 1 for. 50 nvd., Cvjeta Benedić Šverljuga 2 for., Račica Blaha Šverljuga 2 for.; Gosp. dr. Niko Febjančić 2 for. 60 nvd., dr. Andre Longino 2 for., dr. Šimo Šverljuga 3 for., dr. Luj Šverljuga 2 for., Antun Kodrić 1 for. 30 nvd., Antun Kodrić 3 for., Ivan Potranović 3 for., Stipe Šverljuga 3 for., Fran Šverljuga 3 for., Žiga Ključec 1 for. 50 nvd., Vinko Šverljuga 1 for. 50 nvd., Brčko Šverljuga 1 for. 50 nvd. Zivila dična sabirat' jica i plomontić darovatelji!

Našim dužnikom. Unatd svim molbam i opomenam mnogih od naših čitatelja neposlao nam za ovogodišnju predplatu niti novčića. Godina se prišlo konou, a mi čekamo uzalud ono, što smo pošteno sačuvali. Imademo žalihoće mnogo čitatelja, koji nam duguju predplatu za jednu, dvie i više godina. Ta gospoda, reć bi, da noznaju, šta će reći pošton obraz. Proti ova-

kovim nemarnikom postupati ćemo i mi bezobzirno i bez milosrdja. Posivlju ovim još jednom svo naše ovogodišnje i stare dužnike, da zadovolje ođ prijlo svojoj dužnosti, stavljamo svim Hrvatima na srce, da nas u teškoj borbi obilatim i redovitim predplatom poduprieti izvole, jer smo mi upućeni jedino i isključivo na svojo predplatake.

Vjenčanje. Dne 22. pr. mj. vjenčali se u Sv. Mateju, obćina Kastav, gospodin Ercoot D r n j e v i ć, učitelj u Brgradu i dražestna gđica Antica Trina j e t i ć iz Sv. Mateja. Bilo srčno!

Imenovanje. U talijanskih novinah Istre čitamo, da bijaše imenovan mlad joško svećenik i upravitelj župo u motovunskih Novakih g. Ivan Polican kanonikom suetalnog kaptola u Motovunu.

Konstituiranje obćinskoga zastupstva u Buzetu. Dne 1. t. u. j. sastalo se u Buzetu novoizabrano obćinsko zastupstvo, da bi izabere načelnika i savjetnika. Kako čitamo u razuih novinah, izabran bijaše načelnikom naš dični rodoljub i prijatelj g. dr. Mate Trina j e t i ć, odvjetnik u Buzetu. Oostajaju najradnjaše g. načelniku na časti i pouzdanju, što ga punim pravom obćinari unaj slažu, i čitavoj obćini na vrlo sretnom izboru, molitao tamošnje prijatelje, da se jedan ili drugi sjeti i našega lista bar sa par rodaka.

Dodatak k naputku o ustrojenju podružnice družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. Doznajemo iz pouzdana izvora, da je ces. kr. namjestništvo u Trstu natrag vratilo više molba, dotično prijava za ustrojenje podružnica, jer neblahu kako to namjestništvo zahtjeva valjano sastavljene. Da se tomu u buduću na put stane preporučamo našim prijateljima, da se strogo drža sliedećih točaka:

1. Molba ili prijava mora imati najmanje dvadeset podpisa ili križava.

2. Istaj valja priložiti 5 izliskava pravila za podružnica i 5 pravila glavne družbe.

Da se prištedi biljegovinu umetnu se pravila glavne družbe u ona podružnica, te se makar zajedno sašiju ili inače spoje.

Sve tako pripravno neka se pošalje predsjedniku družbe presvj. g. dru. Dinku Viteziću, odvjetniku u Krku (Veglia) u preporučenom pisaru.

Nagla smrt. U poročkom lističu čitamo, da je preminuo dne 31. pr. mj. naglom smrću župnik u Novjvasi kod Poreča volešč. g. Karlo Fabris u 54. godini svoje dobe. Pokojnik je prijanzao uz politiku poročke gospode, premda jo župnikovao hrvatskomu puku. Počivao u miru!

Volosko-Opatija (izborni odbor). Konačno se je stvar izbora makla za korak napried. U petak dne 31. pr. m. bila je obćinska sjednica. Na dnevnom redu bila je i točka: *Priobćenje c. kr. namjestništva glede obavijtenja izbora.* Članovi zastupstva hrvatske stranke su već bili odlučili ne dolaziti k sjednicam, al kad su vidili na dnevnom redu onu točku, politili su u sjednicu svi kao jedan. Priobćenja c. kr. namjestništva sadržavala su, da imadje izbore obaviti ili jedan odbor izabran između zastupnika od zastupnika ili c. kr. povjerenik, i to s toga, jer g. načelnik nije bio kadar sastaviti nit urediti listina. G. Sichić, Talijan (!) iz Opatije, zagovarao je, da se sastav listina povjeri c. kr. komesaru. Tim nije ni malo ugodio g. načelniku, njegove stranke. Ovaj govorio je proti imenovanju c. kr. komesara, jer bi stao novaca, a stalno nebi bilo na čast nit njemu nit zastupstvu, da se izjavni za c. kr. komesara, kad može i samo obaviti stvar. Gosp. načelnik imao je proti c. kr. komesaru i jedan drugi razlog. Utvrdio je, da nije on sam sakrivio zatogunju s izbori, da su c. kr. oblasti kod sebe mnogo mjesec izborne spise imale, da je ces. kr. komesar u ime političke oblasti bio promjenio izbornu listinu II. tjeleu tako, da je upravo iz onoga smetnja nastala.

Konačno uvjerio se je i g. Sichić, da je častnije imenovati odbor. Koga da se imenuje? Zastupnici hrvatske stranke su u većini. Oni mogu izabrati sve svoje. Oni ipak toga nećine, već predlažu dva svoja, jednoga od talijanske stranke. Najprijie se predlaže dr. Stangera, Ivan Piamin i Antonio Paschich. Posljednja dvojica se izpričavaju što poslom što bestajni. Na to se predložio gg. dra. Stangera, Viktora Tamšića i Sichića. Ova trojica budu jednoglasno izabrana. Očekujemo — uz sve posve beztemeljno prosvjerenje g. Sichića — da će se taj odbor odmah na posao dati, i obaviti ga u kratko vrijeme pravo i zakonito, kako treba. Samo da nebudu smetanja sa one strane, sa koje bi se moralo paziti na zakon i red i prećiti svako smetanje. G. kot. poglavar obćinao-

je idi odobru na ruku. Vidit ćemo! Svakako je značajno za upravu u našoj pokrajini, da se "operat" od dviju godina, kod kojega je sudjelovala nesamo obdinska nego i kotarska oblast i porezni uređ, i c. kr. namjestništvo, radi kojega se je i u Beč putovalo, da se taj "operat" poslije dviju godina posve uništuje, i da se mora lići s početka, i da se je tako moralo narediti radi nereda i smetnje u celom "operatu", da se uzgome redovito i zakonito provesti izbore. Na djelo odbore! Osvjotljaj si lice!

Neće ga za zastupnika. Prošloga četna donio je jedan ovdajšnji židovski listić dopis, tobož iz Beča, a fabriciran u Pazinu, u kojemu se opisuje kako je putovao Istru jedan njemački zastupnik na carevinskom vjeću i kako se je taj izjavio napram nekom Talijanu nepovoljno o Slavenskih Istri u obće, napose puklo o naših zastupnicima na carevinskom vjeću, dočim je uzdigao do devetog neba istarska Talijana i njihove zastupnike.

Na koncu preporuča Talijanom Istri, da se oduze velezaslužnom kotarskomu kapetanu g. vitezu Schwarzu tim, da ga izabere zastupnika i pošalju u Beč. Protiv njemu da neće i onako nitko biti, jer da je poznat kao dobar Niemac (!?).

Na taj savjet dopisnika tršćanskog lista oscrve se "babin" Marko u posljednjem broju, te kaže među ostalim na uvodnom mjestu: "Bilo bi doista poštenije našeg slavnog bavljaka kad bismo htjeli povjeriti jedan od najracionalnijih poslanika parlamentarnih, zastupstvo naših gradova vladinom činovniku, prema priznatoj njegovoj dobroćudnosti, izkazanoj jednom važnom političkomu kotaru". Talijanska gospoda nebi dakle povjerila zastupnički mandat g. vitezu Schwarzu sada, pošto je iz Pazina otišao žrtvovav tamo svoj položaj u njihovu korist! Oni ga neće sada više, jer im je daleko, jer im pomoći nemože, jer je svoju dužnost učinio — sada neka se nosi!

P. S. Naknadno doznajemo, da je dočeljen g. kapetan Schwarz IV. odelu c. kr. namjestništva i dolazi na mjesto ces. kr. namjestničkog tajnika g. Šorica, a pod ravnajne savjetnika g. baruna Konrada.

Podružnice sv. Cirila i Metoda u Kastvu. Od tamo javlja nam prijatelj, da je ondje i u okolici sabralo dostatno podpisa koji za mužku toli za žensku podružnicu družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. Podpise sabiraju i nadalje. Za žensku podružnicu sabrano je u samom Kastvu preko 30 podpisa gospodja i gospodjica. Samo odvažno napried dićine Kastavci! Za Vami neka se povedu pojedine porezne obćine; u prvom redu sv. Matej, Klana, Spincići, Srdoći, Makavac, Perendić, itd. itd.

Titončari u Mihotićih na djelo! Iz Voloskoga doznajemo, da je tamnošćno obćinsko zastupstvo obdržavalo dne 30. pr. m. sjednicu, kojoj je prisustvovalo od političke oblasti kotarski kapetan g. Fabiani. Kod te sjednice, da je polo oštih proti načelniku Agustinu u Rajstičih u. Obćine da ga je osobito žestoko kotarski kapetan g. Fabiani pred čitavim zastupstvom, ali ne znamo za što, javir prijetelj, koji nam to javlja, piše: "Vajda vas je tkoog zvestio o tom", zanašajuć se na drugo — kao većina naših prijatelja.

Iz Opatija piše nam prijatelj, da se tamo i u Voloskom živo radi oko osnoda podružnica družbe sv. Cirila i Metoda. Neima dvojbe, da će podhvat dobro uspijeti, jer se mladež obojega spola zauzela mladeničkim zanosom za svetu stvar. S naše strane preporučamo ponovno prijateljom širom Istri, neka paze na naputke, kojih se valja držati kod ustrojenja podružnica družbe sv. Cirila i Metoda, jer ju namjestništvo u Trstu ja-ve mnogim povratilo molbe ili prijave za dozvolu oživotvorenja podružnica, pošto se dotičnici nisu točno držali naputka.

Glavna skupština "Bratovštine" hrvatskih ljudi u Istri" obdržavati će se u Kastvu dne 20. t. mj. kako je razvidno iz "Poziva", koj se nalazi na zadnjoj stranici današnjega broja. Dočim preporučamo ovim članovima našo pismenost "Bratovštine", da u što većem broju prisustvuju uređenoj skupštini, nadamo se, da na njoj neće naši rodoljubi niti u buduće odući pomoći, bez koje nebi ona mogla onako plemenito djelovati, kao što u istini djeluje. "Narodna Čitaonica" u Baški pridedaju u proslavu 20godinjanju svoga obćinstva dne 8. i 9. rujna večernju zabavu, na koju se gg. članovi i drugi najljubniji pozivlju. Uvažina po volji.

Zastupnik Blankini pred svojimi biračim. Dne 20. pr. mj. skupila se u obćinici u Šibeniku lijepa lita pravaša, da se dogovore za delazak i doček zastupnika Blankini-a, koji će položiti svojim biračim

račun o svojom zastupničkom djelovanju. Nakon poduljeg viedanja bi zaključeno, da se drži sastanak birača, na kojemu će zastupnik izvijestiti birače dne 4. t. mj. Pozi na sastanak razaslan bijaše svim uglednijim rodoljubom, društvom itd. po Dalmaciji. Na taj sastanak vratit ćemo se jošte.

Iz Pula. (Obćinski izbori. Nastavak). Hrvatska narodna stranka ovdje još nije ni iz daleka uređjena liti organizana, kako bi trebalo. Ipak naš je puk kao jedan te misli, da ovomu slu, koje sada vieda, bolje je doskočiti mnogo manjim zlom, želi. Naime, da na čelo ove obćine vieda postaviti komesara, koj bi vladao besprištavi i u pogledu upravnom i u pogledu narodnom.

Zato je naš zastupnik dr. Laginja pogodio u žicu svima, kad je pismenim, čednim oglašio po pojedinih vanjskih obćinah izjavio već u zadnji čas, da je njegova misao neglasovati za nikoga i nemoriti naroda, nego izjaviti se šhodnim načinom za vladinoga povjerenika.

Kasnije, kad je već bio započeo izbor trećeg tjeła, izdao je proglaš, tiskan u Puli, sljedećega sadržaja:

Birači! Nekoje osobe oslanjajuć se na slavno ime c. i kr. mornarice predlažu Vam kao zastupnike one mužave, koji nećuju drugo van moćan dah rimskih orlova i riku mljetnačkoga lava. Velika većina predloženi Vam kandidata pripada ovoj stranci naše pokrajine, koja nazire idejal svoje politike u tom, da se nedozvoli hrvatskoj narodnosti sudjelovati kao takovoj u poslovih javnoga života.

Udružjenje takovih osoba nemože biti korisnim. U obćinskoj upravi kušali smo jurve onu stranku. Javno mnjenje joj je posve nepovoljno.

Objavljenog prije nekoliko godina programa ona stranka nije izpunila, a za buduće ne daje nam nikakva programa.

Protiv takovoj udružbi imademo mi bolji program:

Pula je zvana, da postane radi različitosti svojih gradjana, zbog broja pućanstva i usljed njezinog položaja središtem Istre.

U ovoj obćini mi nećemo viedati stranaka, jer one nebi oživotvorile naših zakonitih želja.

Mi hoćemo na čelu obćine nepristranu oblast, jednaku za sve, kojese će biti dužnost, bez obzira na desno ili lijevo, da poboljša financijalno stanje obćine te da privede Pulu k cilju opredjeljenom joj boćjom Pravidnošću i voljom njezinih gradjana.

U ime toga programa svi Vi, koji se nebojite, da će Vas sutra baciti na ulicu, mjesto da glasujete za predložene Vam zastupnike, neglasujte za nikoga, već se izjavite šhodnim načinom za vriednoga vladinoga komisara.

Pula, 23. agnata 1894.

Tim je proglašom pogodjena u srce sada vladajuća stranka u Puli, jer je njoj bilo stoga toga, da nebude, osobito od strane Slavena, nikakove protimbe, nikakove izjave, pak da se ona neka gospoda, koja u obćini nepoznajuju hrvatske narodnosti u Istri, mogu pohvaliti: eto kako je sve s nama, mi smo učinili najljepšu koalaciju.

Naš se je puk, što ga je vani grada, liepo ponesao. Može se reći, da neima slobodno mislećega i neodvisnoga sefanjina, koji bi bio glasovao za gospodjućiu stranku. Glasovali su za nju samo nekoji delegati, cestari i lugari, koji od toga živu i još nekoliko zavedenih izbornika.

Glasovali su žalibože, a mislimo za zadnji put i kao jedan čovjek, za sada vladajuću stranku naši arsenalci, koji su sirote poniknute glave hodili na biralište kao "janje na zaklanje".

Nemojte jim za što uzeti, ne mislite zato da su oni zata. U svoj jezik i narodnost. Evo Vam kako to ide: Zapovjedništvo arsenalna oznomilo je dne 19. agnata, da 21. počimaju izbori; da onim, koji imaju pravo glasa, ima biti dana sloboda, čini mi se, od 9 do 1 ure dotičnoga dana, a plaća jim svedeno tede. Zapovjedništvo vrloavno nekaže dotuće: moras glasovati ovoga ili onoga. Nego nadalje se loših sluga dobrog gospodara, a to su oni niži zapovjednici, pod kojimi narod neposredno radi. Ti su nekoji svako jutro dotičnoga dana diekli radnikom izbornikom prije izlaza imenice kandidata trećeg tjeła, gdje je bilo takovih osoba, koje su zakletii neprijatelji svega što nosi slovinsko liti hrvatsko ime, a par njih upravo odmetnici svoga naroda, koji su mu mogli biti na dik u korist, a ovako su mu na bitku i štetu.

Kod te agitacije u arsenalu i dieljenja talijanske čienice, čujem da su se osobito ponesle osobe, među njimi jedna što nosi liepo česko ime, a opeta jedan, koj je naše ljude već godine 1859. smatrao i nazivao "tuđincim", to valja zato, jer su rođeni svakako mnogo bliže Puli, nego li on.

Svak će lahko razumjeti, da sirote čovjek, imajuć pravo izbora zato što je težkom mukom saziđao kućicu ili prikupio poljaša, a znajući, da bez arsenalna nebi mogao hraniti mnogobrojnu kućnu čeljad, pak znajući nadalje, da je dosta ako se majstor ili kakvi gospodin Werkführer protiv njemu u budućem prizui jer sve ide po voljućku, te može biti ni kriv ni dužan odpušten od radnje, onu izbornu imenicu uzme kao zapovjed i da ide s njom glasovati, jer već bi posve sumnjiv bio, kad bi se samo sustegnulo od glasovanja.

I tako m-žetec za stalno računati, da talijanska stranka u trećem, odlučnom, tjełu nebi bila imala 300 glasova, da ju nisu gore naznačenim načinom pomogli prijatelji u c. i kr. arsenalu.

Rekoh, da se nadam, da je to učinjeno za poslednji put. Da, za poslednji, jer pravica i sloboda i moral zahtjeva, da prije neg počnu ovakvi i slični izbori, glavno Zapovjedništvo arsenalna dađe strogi nalog, da nitko nesmija radnikom-izbornikom diekli imenice ni jedne ni druge stranke, i da strogo kazni sve one, koji bi to činili u arsenalu i tim pogubno upivali na slobodu izbora. Dokle nam mornarica toga nećini, morati ćemo pojedince, koji postupaju, kako gore rekoh, smatrati za političke agitatore, a tim nesmije biti mjesto u jednom zavodu kao što je c. i kr. arsenal! Drugi put još neću.

Za pošteljaka Ivana Černjaku pripisao nam je baron iz Perada i for. — Gosp. Vinko Orlandini, župnik u Rakotolah Motovun žilje 3 for., koje darovaše gg.: Mate Kramar Bandina for. 1, V. O. for. 2. — Gđjice Ljubica Julušić i Valba Seršić skupio na piru Nika Pajalića sa gđjom Mihajlicom Mihajlicom, a na predlog zastupnika Seršića for. 5.80.

Iz Pazina pišu nam 5. t. mj.: Rođeno bijaše u večem "Er. i Jur." da pripravljaju ovdajšnji krunjeli i šaronjaci bogatu gostbu. Premda nekakaze kovu se na čast pripravila ta gostba, ipak pogodše, da se pripravila. Kad se prošlo ovdje, da nas mora ostaviti kotarski kapetan gosp. vitez Schwarz, to pošto ne naši krunjeli i talijanaši sa tog neodčekivanog udara malke ovisladiše, izabraše između sebe odbor, koji je imao prije odlazka g. kapetana na čast prideriti sjajnu gostbu. Odbor taj dao se na rad; pozvao no samo svo gradjane, koji puša u krunjelsku "trumbetu", nego i sve podrećene, šaronjake i prudance iz pojedinih poreznih obćina, dapače istomisljenike iz drugih obćinah ovoga kotara i čak iz ove Istre. Gostba je morala biti bogata i sjajna, jer je taj odbor napried oteretio svaku osobu, koja se prijava, sa 5 for. Dan bijaše uročen za 31. agnata. Na večer toga dana skupilo se u dvorani Camus nešto preko 100 osoba, po rodu Krunjela, Talijana, Njemaca i Hrvata, ali po čudi i po mišljenju najradikalniji Talijani, što ih imado naša Istra.

Kad se gospoda okriepilo tućnom hranom i vrudom kapljicom, ustade poznati naš prijatelj g. Tr. Costantini, odvojnik u Pazinu i bivši zemaljski zastupnik, te pruži svečaru uz "popron" govori hvalopjergo, na kojemu su ubilježeni hvalospjergo g. kapetana za sva njegova djela, koja je izveo toćajem njegovog trogdinjaneg službovanja u Pazinu na korist talijanačke stranke ono obćino i svega kotara. Prisutni bijahu duboko ganuti na toj zdravici-zahvalnici, uvojroni u dan dušo, da ju g. kapetan Schwarz zaslužilo u podpunoj mjeri svo ono pohvale, sva ona priznanja i sva ona hvalospjergo, što no ih nosi pergamenta na koje spomenu starac i prvak Costantini. Gosp. Schwarz zaslužniji je za talijansku stranku u Istri u obće, napose pako za njezive priateše u Pazinu, nego li jedan po jedan od poznatih talijanskih vikaša. Gosp. svečar zahvalio se "con belle e tocani parole", tako javlja ju iz Pazina, "Mlatomu židovi", koje su većinu prisutnih do suza ganulo.

Izročeno bijaše i drugih zdravica, avo sa slavu g. svečaru, u koji se je uzvolilo neprocijenljivo zaslugu njegovu za talijansku stranku Istru. Živahnim odobranjem bijahu popravnice ričid govornika Martinoliča s, urednik puljskog "Somiera", kojimi ju dao odućku svojem u seolju i tuzi, ujedno iztaknuo, kako u Istri nabijaše niti do težko ikada više Talijani imati tako radina, poduzetna, rodoljubna i požrtvovna poglavara, kao što bijaše današnji svečar.

Pato ih je mnogo vrlo oštih od strane

talijanske radikalne gospode na siromašna plaća Hrvata Pazina, okolice i Istre. Ali mi ćemo i to makrotpro podnesti, samo kad bijahu gospoda zadovoljna. Možete si i sami misliti, da nas nisu postedili oni strastviti radikalci, kao što je jedan Costantini, jedna poturica Martinolič i više njim jednakih. Nu ako smo ih mi i dobili, nije nam toliko žao, jer ćemo imati bar tu zadovoljštinu, da će napokon morati i slepići uviditi, da najradikalniji i najopornijiviji, a valja i najupliviiji Talijan Istre ne pjeva hvalospjergo niti no izruća pohvalno pergamento osobi, za koju niju duboko osvjedočeno, da ju je i podpunoma zaslužila i da uživa njegovu noagronizomno povjerenje. A što to znači? Neka razmišljaju velika gospoda u Trstu i Beču.

Dne 5. t. mj. odputovao je g. kapetan u Trst na svoje novo mjesto. Odpratilo ga na kolodvor 5—8 činovnika, učitelji i učiteljice talijanskih škola i najzagrizeniji ovdajšnji Talijani jednog i drugog spola. Sa svimi se g. kapetan najradikalnije oprestio, a kad se je vlak maknuo, zakviknuše mu "Evviva" i aretan put, čemu se pridružuju bez dvojbe svi Hrvati i Slovenci Istre.

U susjedno Novože i u Cerovlje poslani bijahu posebni gončini, da oakupe što više puka, koji bi odlazećeg kapetana na prolazku na kolodvoru pozdravili. U Novakih djele se iz 5—8 grla: Avica da Kapitano Scare, u u Cerovlju izpalise 5 hitaca iz pućke kad ju vlak dušao i toliko kad je odlazio. I tim svršavamo, kličući i mi iz dna iskrona voca: Svetan put!

Potvrđen zakon za Istru. Služboni list boćko vlade javlja, da je cesar i kralj potvrdio zakonsku osnovu, prihvaćenu u zudnjom zasjedanju istarskoga sabora, kojom se zakon od dne 25. aprila 1898. o pošumljenju krasa, protežo i na Kras i na kvavarske otoke.

Istarska vlnarska zadruga u Pull imala je prošli četvrtak prvu godinju glavnu skupštinu, kao što je bilo u predzadnjem broju oglašeno. Osim trojice, bill se prisutni, dotično zastupani svi članovi. U upravu izabrani su gg. Laeko Križ, ravnatelj, Joso Tomažin zamjenik, a odobornici Ignac Stiglić, Jakov Kirac, Anto Mezulčić. — U nadzorni odbor izabrani su gg. dr. M. Laginja, dr. M. Trinajstić i Ivan Spik. Odućeno je više važnih stvari, među tim znameniti promjena, bolje reću, dopunak statuta, de svaki došitog ponašanja seljak, koj ima vino grada u Istri, možo zadelaniti se tuda, da mjesto novca (100 for.), dađo u dvio uzastupno sljedećo jeseni, zdravoga, zreloga grozdja u zadrugu.

Čim bude unesena u registar okružnog audita roćinjeleg to promjene i dotadot, obećuje nam prijatelj obćirno i verno izvještje o dosadašnjem uspjehu Istarske vlnarske zadruge.

Sakrament sv. borma dielio je biskup tršćansko-koparski, prvog j. dr. Ivan N. Glavina prošlog tjedna u Umagu, Čitanovi, Bartonigli, Dajli i Ubajh, dnako sve u talijanaškim ili većinom potalijanaškim mjestih naše biskupije.

Talijani čista pasmina. U talijanskim novinah Primorje čitamo, da se je u Mlatom Solu (Lošinj) ustrojila nakon silnog napora podružnica glasovite družbe "Loga nazionale". U odbor bijahu izabrana aliedoća gospoda: Cattarinich, Martinolič i Hreglich — kako je razvidno, sve sumi potomet starih Italijana ili bar aredovjednih Pijorontinaca.

Škole u Labinskom kotaru. Ako igdje to je u ovom kotaru hrvatsko pućanstro znanomarsno do skrajnosti, tako da se doćujuć namođe pitanje: je li labinski kotar u prvostrojnoj državi? — Izuzamši grad dje Labin i Plomin, ajkoliko obitoli u Istren i drugud, oćli ovaj kotar nastanjan je zgoljnim Hrvati. Da je tomu tako, pokazuju nam dieši hrvatski jezik, kojim uvijek obće no samo mrdaju sobom, već i sa strancima; obćijski, krasna narodna nobnja itd. Sve to čuj i divi se: oćli ovaj prostrani kotar noima nego 2, slovom dvie hrvatske škole; novjorojatno, al žalibože intinito!

U Plominu dođuse obćtoji škola, ali što hneni, kad je izključivo talijanska, tako da se dijeca iz plominске okolice silomice potalijanduju. — U Kršani, koji broj 1580 duša, bilo je već gotora u ovom istu. — Kozjak sa 632. Brdo sa 894. Sušnjevojca sa 1290 i Vrana sa 767 duša, no imaju niti jedna pomoćno hrvatske škole. Sv. Martin i Vetić također volika sola no imaju hrvatske škole.

U Šumregu do pred 3 godinu bila je škola talijanska, koja je naravski moralna nazadovnja, buduć u celoj obćini no ima ni ciglog Talijana, no sad, kad je hrvatska, kad tako krasno napređuje

mjesto škole viede u Labinu baco njoj uvijek klipove. Skoro je prošla godina, što nije ni omenulo, kako li globilo ono roditelje, čija djeca zanemaruju školu, ono traži uzrok, da se zatvori škola, ali toga lje neće postići, jer dični Šumbrožani će se svojski zauzeti, da ta jedina hrvatska škola svo tu bolje napreduje. — U Sv. Nedelji obatoji talijanska škola, koju plove isključivo hrvatska djeca, a budući u njoj noima, kao što je naravati, nikakva napredka, utijelo se ju zatvoriti, ali gospoda u Labinu daveju 100 for. godišnje nagrade samo da se i nadalje potalijančuju nevinu hrvatsku mladež.

Nadpisi na javnih mjestih u cijelom labinskom kotaru jesu isključivo u talijanskom jeziku, kao da se to ered italijski, dođim po drugih kotarih obnašao su oblasti nužidim narediti dotičnim občinam, da javni nadpisi moraju glasi u trih jezicih. Ovo za znanje našim dičnim sokolovom na carevinskom viedu.

Mislimo, da će se ovdješnji dični rodoljubi ućaniti pasivitate, te da će i oni stupiti u borbu proti samovolji latinske gospode.

Pokrajinski izbori su skoro pred vratima, dakle na posao naši. Buzet i Pazin, te nepredobitna talijanska tvrdjave u naših su ruku, a po pravu božijem i ljudskom morale bi doći u naše ruke i obćine Labin i Plomin.

Rledak prizor. Na zgradi muške pučke učione u Kastvu raste u sidu na prvom podu amurika jedna jablan, koja je već više godina ovisatala, dođim je ove godine rodila do 20 velikih liapih jabuka, koje su već skoro dozrielo. Čudno je kod ove jablani i to, što je sasna zelena i svieža lišće, dođim šumsko i poljsko drveće, koje raste u dubokoj zemlji, odutulo je i sušu i skoru jeseon, to je lišće počelo žutiti i odpadati.

Tuča na Boljunčćini. Od tamo pišo nam prijatelj, da je dno 14. pr. mj. u 5 sati u jutro esaula se nad onim krajem tako debela tuča, da se tekova ni stariji ljudi ne spumiju. Onako debela počinila je veliko štete u vinogradih i na polju, na što upozorujemo ovim carevsko oblasti, da nevoljnomu puku olahćaju teško bremu poreza, inače zlo i naopako.

Učiona za obrazovanje graditelja u Zagrebu. Ravnateljstvo kr. zem. obrtne škole u Zagrebu izdalo je sliedeću objavu: Naredbom visoke kr. zem. vlade, odjela za bogoslovje i nastavu od 28. rujna 1892. br. 12.617, otvoren je na kr. zem. obrtnoj školi u Zagrebu tečaj za obrazovanje graditelja i pomoćnog im osoblja.

U učionu za graditelja mogu biti primljeni učenici, koji su uspješno polazili malu reaklu, ili su u kr. obrtnoj učionu kalifama bili proglašeni: napokon oni, koji se na prijemnom izpitu izkažu, da su za to sposobni.

Tečaj za graditelje traje 3, eventualno 4 godine a za pomoćno osoblje 3 zimaka tečajja. Rok za primanje produljen je za školsku godinu 1894./5. iznimno do 15. rujna 1894.

Svi oni, koji žele polaziti tečajem školske godine 1894./5. tečaj za obrazovanje graditelja i pomoćnog im osoblja, neka se najdulje do 15. rujna 1894. prijave ravnateljstvu kr. zem. obrtne škole u Zagrebu. Naukovina za školsku godinu iznosi 6 for.

ČESTITKA g. Jakobu u L.
Podpisani čestita ovim g. Jakobu, što je zapustio „stanje neutralno“ ter se posve bacio u naručij šarenjakom.
Tako valja dični Jakobe, jer igrati se pol miša, pol tića nije dostojno takova muža. Sada smo barem jedni i drugi na čistu. Živio nam dakle u šarenjakom kolu Mutuzilenuve govine.
Negdje 1./9./1894.
Protivnik ambizija.

Poziv!
Pozivlju se ovim gg. članovi na XXI. glavnu skupšćinu „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri“, koja će se držati dno 20. tek. mj. u sgradi „Narodnoga Doma“ sa sliedećim dnevnim redom:
1. Pozdrav prodajednika.
2. Izvješće tajnika.
3. Izvješće blagajnika.
4. Izvješće revizijsalnog odbora.
5. Biranje upravnoga odbora.
6. Biranje revizijsalnog odbora.
7. Mužebitni predlozi.
Odbor „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri“
Kastav, 2. septembra 1894.
Prodajednik: Tajnik:
Ante Turak. Ante Dukić.

Listinica uredništva.

Naručitelji „Rituala“ dok ovo pišemo imali su juru poštarizim posrećem primiti naručene komade. Prijatelji, koji ih je razaslijaše po Istri, piše nam, da je po svakoj poštilji pomotnjom preraćunao 6 urv., koje da će čim mu stignu, poslati drušbi sv. Cirila i Metoda uvjereno, da će se im odasvatil obavijanju gg. naručitelja. Počeh do sada zaslatil imna još raspoloživih desetak komada u pol kožu vezanah, a svakomu je cijna na mjestu 2 for. 94 urv. a. vr. Ah, nek se šćrom Istro ori slava Bogu po naklonosti sv. Stolice u milom nam hrvatskom jeziku!
Gosp. N. N. Volosko. Nije nas do sada nitko o „Rituali“ obavistio, jer se svi zanaćata iclan na drugoga, pak nam nepišo nijedan. Tako je a kod Vas i drugul, te ostanu uovno važne stvari zabušerene radi nezara ili nerada našli prijatelja. Zar nije bolje i sa stvar koristilje, da ju deseterica opišo, nego li nijedan? Živjoli!
Gosp. N. P. u O. Očekujemo obćano, ne zanaćilje za na drugoga ni sada ni u buduće.

Listinica uprave.

Gosp. J. N. Maćinec. Ide nas i for. do koca godine. Zdravo!
Gosp. P. S. Ajelja. Isto tako. Živjoli!

Dva djaka

iz dobre obitelji Prma na stan i hranu čestita obitelj u Trstu, u kojoj će biti pod dobrim nadzorom koli glede napredka, toli glede čistoeće, hrane itd. Poblize kod našeg uredništva.

Štrecaljeke i sumpornjače za trte inžinira Zivica.

mlini i stiskalnice za vino, sisaljke ili pumpe za svaku porabu, cievi svake vrsti i pipe, motori (stroji za gonjenje drugih strojeva) na paru i sa petrolejem, te svakovrstne druge strojeve i sve potreboće za iste
dobiva se uvijek u skladištu tvrđke

Schivitz & Comp. (Živic i drug.)

Via Zonta broj 5 u Trstu.
Spomenute štrecaljeke razaslija se na svaku poštu Austro-ugarske monarhije franco, komad po 10 for

FILIJALKA C. KP. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.
Novci za vplaćila.
V vreda. papirjih na 30-dnovni odkaz 2 1/2%
4-dnovni odkaz 2 1/2%
8-dnovni odkaz 3 1/2%
30-dnovni odkaz 4 1/2%
30-dnovni odkaz 5%
30-dnovni odkaz 6%
30-dnovni odkaz 7 1/2%
30-dnovni odkaz 8 1/2%
30-dnovni odkaz 9 1/2%
30-dnovni odkaz 10 1/2%
30-dnovni odkaz 11 1/2%
30-dnovni odkaz 12 1/2%
30-dnovni odkaz 13 1/2%
30-dnovni odkaz 14 1/2%
30-dnovni odkaz 15 1/2%
30-dnovni odkaz 16 1/2%
30-dnovni odkaz 17 1/2%
30-dnovni odkaz 18 1/2%
30-dnovni odkaz 19 1/2%
30-dnovni odkaz 20 1/2%
30-dnovni odkaz 21 1/2%
30-dnovni odkaz 22 1/2%
30-dnovni odkaz 23 1/2%
30-dnovni odkaz 24 1/2%
30-dnovni odkaz 25 1/2%
30-dnovni odkaz 26 1/2%
30-dnovni odkaz 27 1/2%
30-dnovni odkaz 28 1/2%
30-dnovni odkaz 29 1/2%
30-dnovni odkaz 30 1/2%

Okrožni oddel.

V vreda. papirjih 2% na vsako svoto.
V napoleonih brez obrsti.
Nakaznice
za Dnasaj, Prago, Pošto, Brno, Lvov, Troprav, Roko lakor za Zagreb, Arad, Bilitz, Gubion, Gradeco, Hormasatadi, Inomost, Golovro, Ljubljana, Lino, Olomno, Reichenberg, Saaz in Solnograd, — brez troškova.
Kupnja in prodaja vrednostij, diviz, kakor tudi vnovćenje kuponov 24-22 pri odbitku 1% provizija.
Pred u j m i.
Sprejemajo se svakovrstna v plaćila pod ugodnimi pogojli.
Na jamčovne lišćine pogoji po dogovoru. Z odprejom kreditu v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.
Na vrednosni obrsti po pogodbi.
Vložki v pohn no.
Sprejemajo se v pohrano vred. listi papirjih, listi ali srebrni donar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.
Naša blagajna isplućuje nakaznice narodno banke italijanske v italijanskil frankih, ali pa po dnovnom kursu.
Trst. 31. januarja 1894. 2-24

Radionica umjetnih ognjeva K. ZOBEC & C. u Trstu

ulica Rossetti broj 121 (Camp. Morpurgo) preporuča se slavnom obćinstvu i slav. drušćam za raznovrsno naručbo, spadajućo u protobitkuću struku, kao rakete, bengalo i drugo umjetno ognje. Cionli slovonski na zahtjov franco.

Teodor Slabanja

Srebrnar u GORICI (Görz) ulica Morelli 17. preporuča se preč. svećenstvu za izradjenje crkvenog posudja i orudja iz čistoga srebra, alpaka, mjedi, kano: mošćranca, kalaža itd. po najnižih cijnah u najnovijih i krasnih oblicih. Stare predmete popravlja, te ih u oganju posobrni i pozlati.
Da si uzmognu i manje imućoe crkve nabaviti raznih crkvenih predmeta, staviti će se na želju preč. gospode nabaviljača vrlo povoljne platežne uvjete.
Ilustrirani cijenik šalje franco.
Šalje sve predmete dobro omotane sa poštarinom franko!
24-10

Pomada „Phönix“

na zdravstvenoj izložbi u Stuttgartu god. 1890. odlikovana jest uslod liobitkih izvida i kroz sluedu zahvalnica priznato jedino postojeće u letinu realno i neškodljivo sredstvo, kojimno se kod gospodilja i gospode puna i bujna kosa postilava te izpadanje vlasli drugo od ranilje. Uporabljivanjem isto pomado postilavaju još sasna mladil gospodilćil čvrste brkove. Jamči se za uspjeha i neškodljivost. Kutilja 80 novč., sa poštom (dozvoćem ili uz gotov novac) 80 novčica.
K. HOPPE, Beč, XIX., Müllerdorferstrasse 81.

Pijanstvo

izludivo antibitćnom, koj se ju pokazao izvrstnim lijekom u mnogobrojnih slućadževih. Debrojna zahvalna pišna ozdraviljenih može se na zahtjov i bez troškova na urid poslati.
Liek sa može dati — pušio je buzućkan — pijanilo i bez njeguva znanja; 1 doza for. 2.20; dvojak doza za zašććelju bolno for. 4.40; ako se pošiljo novac unapred, došlo sa liok franco kod Adler Apoteke, Lingus u Banatu broj 724.

10.000

krasnih hlaću iz kamperna za gospodu mora se na brzu ruku rasprodati radi prošle već sasono, to se jih usled toga odajo za noćuvano još cieniu od forinti 1.80 komad (za tućet for. 19-). To izvrstno i radjeno hlaću za gospodu jesu od najboljoj koćanog kamperna u najnovijih i najljepših svitlih i tamnih primjerilć avrake volitno te vrstie i dugotrajno; cijna jo jako tako niska, da se iston nije niti radnja plućona. Raspodilja sa uz gotov novac ili sa pouzćeom kroz kamperilću pišćarnu Apfel, Beč, I., Fleischmarkt 6/42. Kao mjera neka se kod naručbah naznaćil duljina koraka i objam trbuha.

Mnogo novaca

prišćili svaka gospodilja, koja kod mono naručil odilo. Jerbo sam kupio voliku zalihu chachomita i vrasnih stvari iz steććino maso, to mi je moguće isto uz nakuvano nisku cijnu prolavati. Ja prodajom dakle tkaninu (oko 8 met.) za jedno poćpano odijelo za gospodilje samo za for. 2.80 izjaviljućil otvoreno, da je tkanina izvrstna, to ju unajmijem natrag, ako se ustanovi, da neodgovara istom. Dobiva sa u najljepših bujah teććano ili u svaki vrsteno. Raspodilja sa sa pouzćeom ili štiti, for se prodaje nanaććino u liok. Naručbo neka se upravilju na trgovilću šććuću Apfel, Beč, I. Fleischmarkt 6/42. Uzorok sa mo raspoćilje.

Odlikovana ljekarna PRENDINI

Trst — Palazzo Modollo, telefon 334 — Trst.

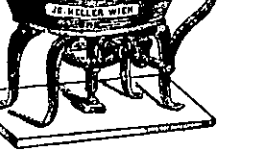
Pastilje (sladćice) iz katrama

Izvrstno djelujuće sredstvo proti slaboci prsilja. Želudca akutnim i kroničkim bronkitam, začotkom sušice, plućnom kataru i mješurju, dihanju, kašilju nervoznom i hripavcu. Izlićie se u kratko vrijeme sa jednostavnim uporabom ovih djelotvornih pastilja.
Prodaje se ih u Ljekarni Prendini u Trstu i kod svih glavnih ljekarnah raznih pokrajinal. Cijna jednoj šććatli sa naputkom 40 novč.

Sve strojeve za gospodarstvo.

Osobitosti prodaje jedino tvrđka Ig. Heller TIESAKA ZA SIENO, SLAMU I SLAGANJE raznih sustava

LIJEVANO Ili izradjeno željezo za svakojake strojeve itd. sve uz najjeftinije cijne i pod najpovoljnijim uvjetil pošilja uz jamstvo i na pokus

IG. HELLER, WIEN

2/2 Fraterstrasse br. 49
Bogat ilustrovane kataloge sa 192 stranice u talijansko-njemaćkomu i hrvatsko-njemaćkom jeziku šalje na zahtjov odmah budava. Traži se preprodavaoće. Upozoruje se na patvaranja. 20-6

Velika lavovska loterija Zadnji mjesec

Glavni zgoditak 60.000, 10.000, 5.000 for. u gotovom sa samo 10% odbitka.
Lavovske srećke po Glus. Bolaffo Aless. Levi. Mandel & C., „Il Mercurio“, Girolamo Morpurgo, Ignazio Noumann, Marko Nigris i I for. preporuča: Enrico Schiffmann.

DOMINIK LUŠIN u Kopru
preporuča veliko svoje skladišće raznovrsnog liosu, kano: greda, dasaka, murala, duga, te takodjor opeka, vapna, pieska itd. Naručbo ovršava toćno i po najnižoj cijni. 24-10